

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

**Анализ на данните,
получени от системата за известяване за храни и фуражи
(RASFF) за месец декември 2012 г.**

Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (Приложение 1).

Общият брой нотификации за месец януари е **230**. Сигналите в категория храни са най-много—184, за фуражи—20, а за материали в контакт с храни—26 (фиг.1).

Фиг. 1 Анализ на данните по отношение на разпределението по групи храни, фуражи и материали в контакт с храни.

Предупредителни нотификации – 42 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 8 нотификации: *Bacillus cereus* и повишено съдържание на дрожди в консервирано тофу в марината от сусамово олио с чили от Китай; **флазифоп-п** в картофи от Холандия; **оксамил** в зелен боб от Мароко; **недеклариран сулфит** в марновани гъби от Полша; **прохлорас** в нар от Турция; **кадмий** в замразени боровинки от Полша; **диметоат** в ябълки от Хърватска; **примикарб** и **пиметрозин** в маруля от Холандия;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 6 нотификации: *Salmonella spp.* в охладено говеждо от Германия; *Salmonella spp.* в замразени говежди обрезки от Холандия; **бензо(а)пирен** в пушени свински ребра от Полша; *Listeria monocytogenes* в готово за консумация свинско от Германия; **метални частици** в кървавица от Германия; непроверени охладени говежди трупове за „луда крава“;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 нотификации: **токсични билкови подправки** в хранителна добавка от Холандия; неразрешена

субстанция **силденафил** в хранителна добавка от Китай, Холандия и Естония; ***Cronobacter sakazakii*** в хуманизирано мляко от Холандия;

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 4 нотификации: недеклариран сулфид в опаковани миди от Испания; **норовирус** в стриди от Франция и Ирландия; **норовирус** в миди от Обединеното кралство;

Готови ястия и закуски – 3 нотификации: метални частици в замразени пици от Германия; **недекларирани миди, млечна съставка, горчица и пшеница** в готови пилешки хапки вместо да съдържа кърри и скариди от Обединеното кралство; ***Salmonella spp.*** в салата с шунка и нарязано пилешко от Белгия;

Зърнени продукти и тестени изделия – 3 нотификации: твърде високо съдържание на глютен в пшенично брашно от Холандия; ***Salmonella spp.*** в замразена наденица от Холандия; **недекларирана соя** в чушки от Холандия;

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на кадмий и олово от стъклена чаша и от керамични чинии от Китай;

Риба и рибни продукти – 2 нотификации: живак в замразена риба меч от Испания; **диоксин и диоксин-подобни полихлорбифенили** в охладен черен дроб от треска от Дания;

Какао, кафе и чай – 2 нотификации: недекларирани съставки лешници и пшеница в шоколад от Финландия; **недекларирана съставка фъстъци** в шоколад от Германия;

Други хранителни продукти, смесени – 2 нотификации: метални частици в консервирани охлюви в саламура от Франция; **стъклени частици** в бебешка храна от Германия;

Фуражни суровини - 1 нотификация за афлатоксин (В1) в царевица от България;

Храна за домашни любимци – 1 нотификация за *Salmonella spp.* и повишено съдържание на **ентеробактерии** в зальгалки за кучета от Индия;

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация за *Listeria monocytogenes* в различни сирена от Франция;

Билки и подправки – 1 нотификация за метиокарб в босилек от Белгия;

Алкохолни напитки – 1 нотификация за недеклариран сулфид във вино от Франция;

Нотификации за недопуснат внос – 119 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 41 нотификации: ендосулфан и диметоат в боб от Доминикана; **триазофос** в бамя от Индия; **метомил** в ягоди от Египет (2); **плесени и дрожди** в стафиди от Турция (4); **плесени** в стафиди от Турция; **тертрадифон** в пресни чушки от Турция; **диафентиурон** в бамя от Индия; **афлатоксин (В1)** в сушени смокини от Турция (18); **метидатион** в помело от Китай (3); **форметанат** в пресни чушки от Турция; повишено съдържание на **сулфид** в сушени кайсии от Турция; **дикофол** и **мнокротофос** в бамя от Индия; **ацефат** в бамя от Индия; **триазофос** в бамя от Индия; ***Bacillus cereus*** във фурми от Иран; **спиромезифен** в бамя от Индия; **влошени органолептични характеристики** в банани от Мексико; **триазофос** в помело от Китай;

Ядки, продукти от ядки и семена – 16 нотификации: 11 нотификации за афлатоксин (В1) в лешници от Турция, във фъстъци от Индия (2), в динени семки от Нигерия, във фъстъци от Китай (3), в бадеми от САЩ, в бланширани фъстъци от Бразилия, във фъстъчена паста от Гана и във фъстъци от САЩ; ***Salmonella spp.*** в сусам от Индия (2) и в кокос от Индонезия; **семена от рапица** от Украйна, заразени с **акари**; **подправени документи за внос на лешници** от Турция;

Материали в контакт с храни – 12 нотификации: 9 нотификации за миграция на **хром, никел, манган и магнезий** от кухненска посуда от Китай; миграция на **никел** от барбекю от Китай; **отлепяне на вътрешно покритие** и **повишена обща миграция** от тигани за пържене от Тайланд;

Риба и рибни продукти – 10 нотификации: **влошен температурен контрол** на замразен нилски костур от Танзания; **непълен и неточен здравен сертификат** на охладена риба меч от Мароко; *Anisakis* в охладена риба от Мароко (2); **живак** в замразени филета от риба меч от Шри Ланка; **влошени вкусови характеристики** на риба от Китай; **опит за нелегален внос** на охладена риба меч от Мароко; **хистамин** в замразена риба тон от Индия; *Anisakis* в замразена риба от Китай; **влошен температурен контрол** на замразени скариди от Аржентина;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 9 нотификации: **семикарбазид** в хранителна добавка от Индия; **неоторизирана нова хранителна съставка Stevia rebaudiana** в напитка от Китай и Хонг Конг; **неразрешено вещество N-didesmethyl sibutramine** в кафе за отслабване от Тайланд (4); **неразрешено облъчване** на хранителна добавка от Русия (2);

Билки и подправки- 6 нотификации: **етион** в листа от къри от Индия; **афлатоксин (B1)** в индийско орехче от Индонезия; **афлатоксин (B1)** в куркума от Индия (3); **афлатоксин (B1)** в изсушено къри от Индия;

Фуражни суровини – 5 нотификации: *Salmonella spp.* в рибно брашно от Мароко (2) и Еквадор; *Salmonella spp.* в храна за домашни любимци от Индия; *Salmonella spp.* в кучешки зальгалки от Индия;

Какао, кафе и чай – 5 нотификации: **бупрофезин, триазофос, ацетапримид и имидаклоприд** в зелен чай от Китай; **метомил, бупрофезин, карбендазим и ацетапримид** в зелен чай от Китай;

Зърнени продукти и тестени изделия – 4 нотификации: бял натрошен ориз от Гвиана заразен с **ларви на насекоми**; **неразрешена нова хранителна съставка Stevia rebaudiana** и **недекларирана соя** в оризов протеин от САЩ; **охратоксин А** в спагети от САЩ; **високо съдържание на алуминий** в сладки картофи от Китай;

Птиче месо и продукти – 3 нотификации: **неразрешена субстанция клопидол** в замразено разфасовано пилешко от Израел; *Salmonella enteritidis* в замразено пилешко от Бразилия; **неразрешена субстанция клопидол** в замразено разфасовано пилешко и пилешки карантии от Бразилия; **антрахинон** в зелен чай от Индия; **неразрешено вещество N6 benzyladenine** в зелен чай от Китай; **метомил, пиридабен, ацетамиприд и фипронил** в чай от Китай;

Главноноги и продукти от тях – 2 нотификации: **неточно съдържание** на етикета на замразена сепия от Тунис; **кадмий** в замразени мекотели от Виетнам;

Безалкохолни напитки – 2 нотификации: **повишено съдържание на Е 210-бензоена киселина** в безалкохолна напитка от САЩ; **антрахинон** в зелен чай от Китай;

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация за **влошени органолептични характеристики** на замразени скариди от Индия;

Супи, сосове и подправки – 1 нотификация за **повишено съдържание на Е 210-бензоена киселина** в сос от САЩ;

Храна за домашни любимци – 1 нотификация за *Salmonella spp.* в кучешки зальгалки от Индия;

Фуражни премикси – 1 нотификация за **неподходящи условия за транспорт** на сол от Беларус;

Нотификации за насочване на вниманието – 36 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 10 нотификации: метидатион в помело от Китай; **олово** в моркови от Турция; **афлатоксин** и **охратосин А** в сушени смокини от Турция; **охратосин А** в сушени смокини от Турция; *Salmonella spp.* в замразен ананас от Виетнам; **карбофуран**, **металаксил** и **ометоат** в боб от Лаос; **карбофуран** в листа от целина от Малайзия; *Salmonella Brunei* в целина от Виетнам; *Salmonella infantis* в лимонена трева от Тайланд; *Salmonella spp.* в пресен лук от Тайланд;

Материали в контакт с храни – 8 нотификации: миграция на **първични ароматни амини** от найлонова опаковка от Китай (2); миграция на **формалдехид** от меламинови купи от Китай (2); миграция на **формалдехид** от кутии за съхранение от Китай; миграция на **формалдехид** и **меламин** от бамбукова лопатка за готвене от Китай; **влошаване на органолептичните характеристики** на храна от Китай; миграция на **формалдехид** от меламинови детски чаши от Китай;

Риба и рибни продукти – 4 нотификации: **живак** в охладена риба меч от САЩ; *Listeria monocytogenes* в пушена съомга от Полша; **хистамин** в замразени сардини от Мароко; *Listeria monocytogenes* в студено пушена съомга от Швеция;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: *Salmonella spp.* в механично обезкостено месо от Франция; забранено вещество **хлорамфеникол** в осолени овчи черва от Пакистан; *Salmonella spp.* в свинско от Дания;

Фуражни суровини – 2 нотификации: *Salmonella Kentucky* в рибно брашно от Мароко; *Salmonella spp.* в соево брашно от Аржентина;

Птиче месо и продукти от птиче месо – 2 нотификации: *Salmonella Heidelberg* в замразени осолени филета от пилешки гърди от Бразилия; *Salmonella spp.* в замразено пилешко от Бразилия;

Какао, кафе и чай – 2 нотификации: неразрешено вещество **сибутрамин** в чай за отслабване от Китай; **пластмасови частици** в млечен шоколад от Швеция;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 1 нотификация за облъчване в нерегламентирано помещение на хранителна добавка от Израел;

Безалкохолни напитки – 1 нотификация за високо съдържание на Е 210 – бензоена киселина в безалкохолни напитки от САЩ;

Главоноги и продукти от тях – 1 нотификация за кадмий в замразени октоподи от Аржентина;

Храна за домашни любимци - 1 нотификация за повишен брой ентеробактерии в зальгалки за кучета от Китай;

Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация за афлатоксин (В1) в шамфъстък от Иран;

Други хранителни продукти, смесени – 1 нотификация за нелегален внос на продукти съдържащи патешко, пуешко и свинско месо от Китай.

Нотификации за проследяване – 32 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Фуражни суровини – 8 нотификации: **арсен** и **олово** в слънчогледово брашно от Испания; *Salmonella Senftenberg* в соево брашно от Германия; *Salmonella Tennessee* в брашно от семена от рапица от Русия (2); *Salmonella Agona* в соево брашно от Германия; *Salmonella Agona* в брашно от рапица от Италия; *Salmonella Livingston* в семена от рапица от Италия;

Материали в контакт с храни – 4 нотификации: миграция на **формалдехид** от домашна посуда от Китай (3); **метални фрагменти** в сокоизтисквачка от Китай;

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации: влошени органолептични характеристики на масло от Полша; повишено съдържание на *Escherichia coli* в моцарела от Италия; **подправки** на кисело мляко от Великобритания;

Безалкохолни напитки – 3 нотификации: неразрешена субстанция **калциев лактат глюконат** в сок от нар и ябълка с добавени витамини и минерали от Великобритания; **повишено ниво** на Е 210 – бензоена киселина в безалкохолна бира от САЩ (2);

Плодове и зеленчуци – 3 нотификации: стафиди от Иран заразени с **плесени**; високо съдържание на **сулфит** в сушени кайсии от Турция без семки; зелен фасул **замърсен с фекалии** от Франция;

Сладкарски изделия – 2 нотификации: **плесенясали сладки** от Гърция; **метални частици** в марципан от Дания;

Птиче месо и продукти от птиче месо – 1 нотификация за повишени нива на **ласалоцит** над ПДК в пилешко филе от Белгия;

Риба и рибни продукти – 1 нотификация за **Anisakis** в охладена риба от Испания;

Супи, сосове и подправки – 1 нотификация за **чужди тела** в растителен сос от Полша;

Мазнини и масла – 1 нотификация за **влошени органолептични характеристики** на кокосово масло от Филипините;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 1 нотификация за **неразрешен внос** на разфасовано свинско от Виетнам;

Зърнени храни и тестени изделия – 1 нотификация за **чужди тела** в бисквити от Румъния;

Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация за **кадмии** в маково семе от Чехия;

Фуражни добавки – 1 нотификация за **кадмии** в цинков сулфат от Китай;

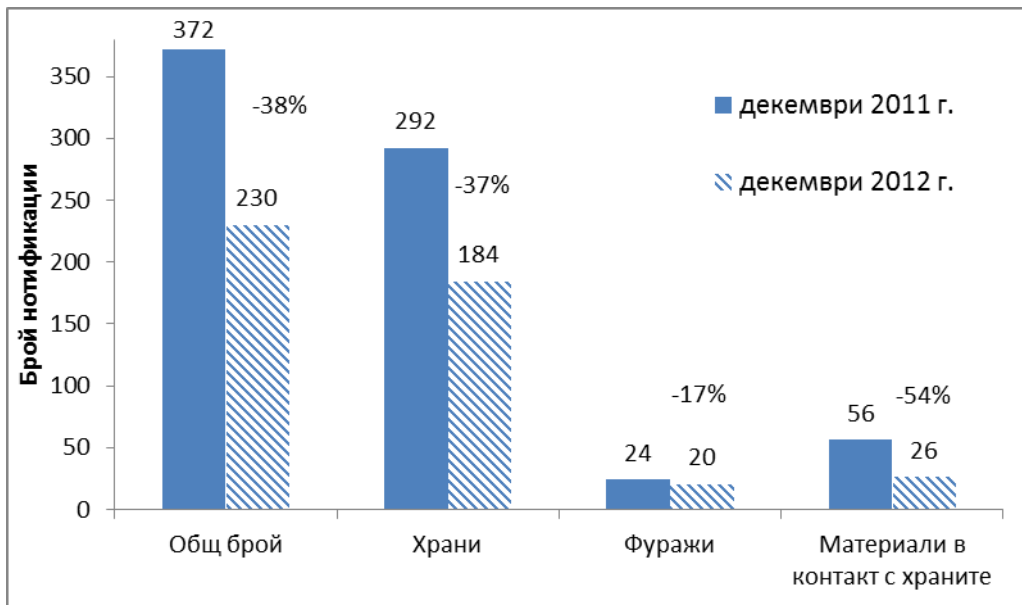
Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация за повишено съдържание на **сулфит** в замразени омари от Мароко;

Главоноги и продукти от тях – 1 нотификация за **Е 210 – бензоена киселина** в замразени калмари от Испания.

Анализ на тенденциите:

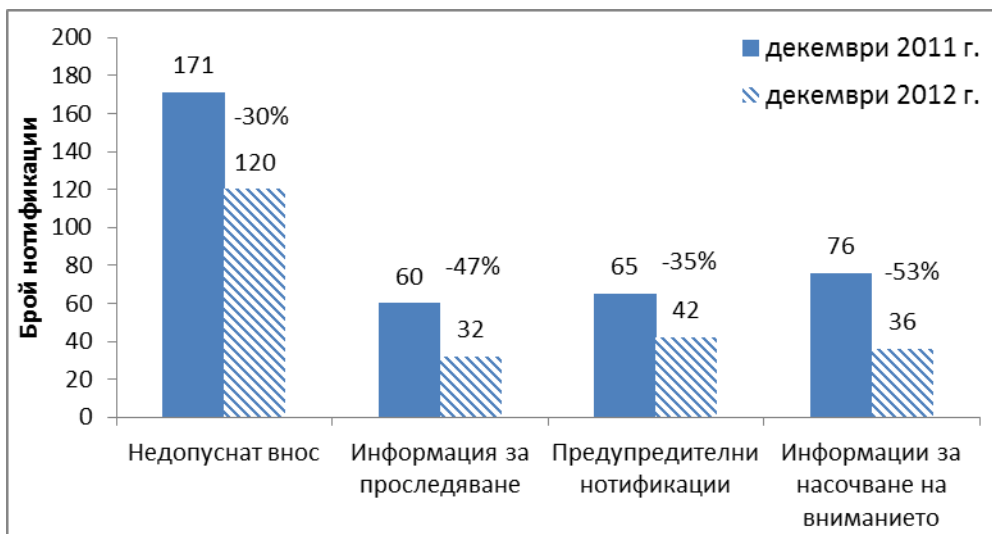
Направена е съпоставка на броя нотификации спрямо същия период през 2011 г. – общо и по групи за м. декември 2011 г. и м. декември 2012 г.

На фиг. 2 са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Разликата в общия брой нотификации за двата разглеждани периода е съществена, намалението през декември 2012 г. е с близо 40%. Запазва се тенденцията най-големият брой нотификации да бъде в групата на храните. Има съществено намаляване броя нотификации във всички групи.

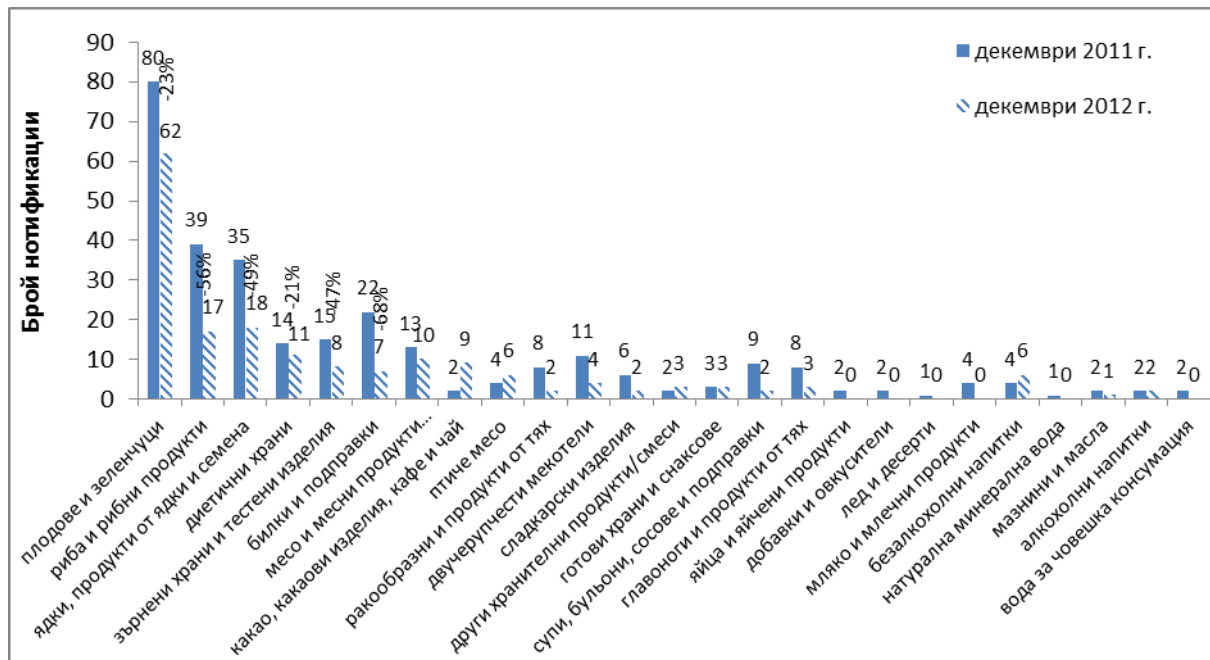
Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. декември 2011 и м. декември 2012 г.

На фиг. 3 нотификациите са представени по вид. Най-голям брой и в двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос. Намалението на броя нотификации е съществено за всички видове.

Фиг. 3 Разпределение на броя нотификации по вид

На фиг. 4 са представени данни за сравнение по категории хранителни продукти. Съществено намаление на броя нотификации спрямо месец декември 2011 г. се наблюдава в почти всички категории храни. Същественото намалението на броя нотификации е предимно за сметка на категориите плодове и зеленчуци – с 23%, риба и рибни продукти – с 56%, ядки, продукти от ядки и семена – с 49%, зърнени храни и тестени изделия – с 47%, билки и подправки – с 68%.

Фиг.4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

От обобщените данни за месеците декември 2011 г. и декември 2012 г. може да се направи извод, че съществува тенденция за съществено намаляване на броя нотификации, общо и по някои основни групи храни – плодове и зеленчуци, риба и рибни продукти, ядки, продукти от ядки и семена диетични храни, зърнени и хлебни продукти, билки и подправки.

Приложение 1

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи

Съгласно Регламент (ЕО) № 178/2002 е създадена система за бързо предупреждение за пряк или косвен риск за здравето на човека, произтичащ от храни или фуражи. В нея участват държавите членки, Комисията и Европейският орган по безопасност на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) се основава на Регламент (ЕО) № 178/2002, като с член 50 се създава система за бързо предупреждение за храни и фуражи. Условието и мерките за прилагането ѝ са описани в Регламент (ЕС) № 16/2011.

3. Видове нотификации

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускан внос – касае пратка с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, здравето на животните или околната среда.

3.3. Информативни нотификации – които са: за проследяване или за насочване на вниманието. Нотификациите за проследяване не изискват бърза реакция. Нотификациите за насочване на вниманието предоставят интересна за контролните органи информация.

Изготвили:

1. д-р Светослав Стоев – главен експерт ЦОР
2. Добрина Николова – главен експерт ЦОР
3. Светослав Кръстев – младши специалист ЦОР